

Sygn. akt III AUa 813/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Górska (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSO del. Małgorzata Czerwińska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2016 r. w Szczecinie

sprawy I. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o stopień niezdolności do pracy i czasookres jego trwania

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 czerwca 2015 r. sygn. akt VII U 2333/14

1. oddala apelację,
2. odstępuje od obciążenia ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Anna Polak SSA Beata Górska SSO del. Małgorzata Czerwińska

Sygn. akt III AUa 813/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., powołując się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, przyznał I. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres do 30 czerwca 2015 roku.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 31 grudnia 2018 r. oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego. W uzasadnieniu wskazał, że cierpi na schorzenie kręgosłupa – w maju 1997 r. uległ wypadkowi samochodowemu, podczas którego doznał urazu głowy i karku. Obecnie na co dzień towarzyszą mu bóle kręgosłupa

szyjnego oraz osłabienie prawej ręki i jej wykręcanie się do tyłu oraz osłabienie czucia. Bolesny jest również talerz biodrowy, z którego pobrano kości do stabilizacji kręgosłupa, występują u niego również odchylenia w ruchomości odcinka szyjnego. Opisane dolegliwości w ocenie powoda powodują jego całkowitą niezdolność do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 22 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał I. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31 grudnia 2015 r. (punkt I), oddalając odwołanie w pozostałym zakresie (punkt II), oraz odstępując od obciążania organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego (punkt III).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że I. W., urodzony (...) z wykształcenia jest technikiem – ogrodnikiem, w ostatnim okresie prowadził działalność gospodarczą w zakresie handlu odzieżą. Decyzją z 23 października 1998 r. organ rentowy przyznał I. W. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 1 września 1998 r. do 31 października 1999 r. Kolejnymi decyzjami prawo do świadczenia rentowego było przedłużane i przysługiwało ubezpieczonemu do dnia 30 czerwca 2014 r. Dnia 5 maja 2014 r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, przy czym w związku z uznaniem go za zdolnego do pracy przez lekarza orzecznika ZUS, a następnie za częściowo niezdolnego do pracy przez Komisję Lekarską ZUS, organ rentowy przyznał I. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres do 30 czerwca 2015 r.

U ubezpieczonego rozpoznano złamanie trzonu kręgu C6, zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego leczone operacyjnie ze stabilizacją C5/C6/C7, oraz osłabienie siły mięśniowej prawej kończyny górnej miernego stopnia, wg skali Lovetta- o 1,5%. Jednocześnie Sąd Okręgowy stwierdził, że istniejące zmiany chorobowe - w aktualnym stanie klinicznego zaawansowania - nie dają podstaw do orzekania całkowitej niezdolności do pracy. I. W., w ocenie Sądu pierwszej instancji jest osobą częściowo niezdolną do pracy, okresowo do 31 grudnia 2015 roku. Sąd pierwszej instancji, rozstrzygając w przedmiotowej sprawie uznał, że niezdolność ubezpieczonego do pracy spowodowana jest upośledzeniem kończyny górnej prawej. Ze względu na przebyte zabiegi operacyjne kręgosłupa szyjnego, przeciwwskazana jest ciężka praca wymagająca dźwigania ciężarów.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny oraz art. 57 i 58, oraz art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej: ustawa rentowa) Sąd Okręgowy uznał odwołanie I. W., za częściowo uzasadnione. Zaznaczył, że pod jego rozważenie oddano ocenę czy ubezpieczony jest nadal osobą niezdolną do pracy po 30 czerwca 2014 roku, a jeśli tak, czy jest to niezdolność całkowita, czy też jedynie częściowa oraz w jakich ramach czasowych się zamyka. Dla ustalenia okoliczności spornych, Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu neurochirurgii, ortopedii, neurologii i rehabilitacji. Po analizie zarówno opinii głównej, jak i uzupełniającej, Sąd pierwszej instancji zważył, że stan zdrowia ubezpieczonego nie czyni go całkowicie niezdolnym do pracy. Z uwagi jednak na upośledzenie sprawności kończyny górnej prawej I. W. jest osobą częściowo niezdolną do pracy do 31 grudnia 2015 r. Systematyczne ćwiczenia wzmacniające siłę mięśniową rokuje dalszą poprawę funkcji kończyny. Ze względu jednak na przebyte zabiegi operacyjne kręgosłupa szyjnego, przeciwwskazana jest ciężka praca wymagająca dźwigania ciężarów. Stan zdrowia I. W. pozwala na podjęcie pracy, która nie wymaga dźwigania ciężarów. Od czerwca 2014 roku, a więc w okresie 6 miesięcy od badania wnioskodawcy przez komisję Lekarską ZUS (27.06.2014 r.) nie doszło do pogorszenia stanu zdrowia, fakt zaś leczenia (...) - wbrew opinii ubezpieczonego - w jego konkretnym przypadku nie stanowi o niezdolności do pracy.

Sporządzone w toku postępowania opinie Sąd Okręgowy uznał za logiczne i spójne, zaś ich wnioski za prawidłowo uzasadnione, stąd też w całości dał im wiarę. Podkreślił zarazem, że tej oceny nie mogły podważyć subiektywne odczucia samego ubezpieczonego, który poza polemiką z rozpoznaniem postawionym przez biegłych sądowych, nie przedstawił żadnych argumentów świadczących o ewentualnej wadliwości przeprowadzonych przez biegłych badań.

Z powyższym rozstrzygnięciem w części, tj. w punkcie II i III nie zgodził się ubezpieczony. W wywiedzionej apelacji wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, a nie swobodny, bez uwzględnienia zasad logiki, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego i w konsekwencji bezpodstawnie uznanie, że opinie biegłych są wyczerpujące, a w zestawieniu z dokumentacją medyczną pozwalają na ustalenie, że stan zdrowia ubezpieczonego I. W. po dniu 30 czerwca 2014 r. polepszył się w stosunku do okresu poprzedniego. Apelujący zarzucił także naruszenie art. 286 k.p.c. art. 227 k.p.c. i art. 224 § 1 k.p.c. przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych, złożonego na rozprawie w dniu 22 czerwca 2015 r. wbrew istniejącej potrzebie uzupełnienia materiału dowodowego i błędne uznanie, że brak jest podstaw do przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłych, podczas gdy wyjaśnienia wymaga na czym polegało polepszenie stanu zdrowia ubezpieczonego po dniu 30 czerwca 2014 r. w stosunku do okresu poprzedniego, co doprowadziło do wydania orzeczenia na podstawie opinii, która jest niepełna. Skarżący zarzucił również naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 102 k.p.c. przez nieobciążenie organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego ubezpieczonego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia dowodowego Sądu pierwszej instancji, oddalającego wniosek o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych, oraz o dopuszczenie przez Sąd Odwoławczy dowodu z uzupełniającej opinii biegłych na okoliczność w czym wyraża się polepszenie stanu zdrowia ubezpieczonego po dniu 30 czerwca 2014 r. w porównaniu do stanu poprzedniego. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji, choć orzekł na podstawie niepełnego materiału dowodowego, wydał prawidłowy wyrok. Sąd Apelacyjny po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego, w całości podzielił zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne Sądu Okręgowego, rezygnując jednocześnie z ponownego ich szczegółowego przytaczania por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, lex nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, lex nr 558303).

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 107 ustawy rentowej, prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. W niniejszej sprawie, w związku z ustaleniem przez organ rentowy, że ubezpieczony, po zakończeniu pobierania uprzednio przyznanej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, ustalił, że jego stan uległ poprawie, a w konsekwencji, przyznał mu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 30 czerwca 2015 r. Jako, że ubezpieczony kwestionował zarówno przyjęty stopień niezdolności, jak i przewidywany okres jej trwania, Sąd Okręgowy, nie posiadając specjalnych wiadomości medycznych, prawidłowo przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów, specjalności przystających do schorzeń wskazywanych przez ubezpieczonego, tj. neurochirurga, ortopedy, neurologa i rehabilitanta. Przy tym biegli jednoznacznie wskazali, że z uwagi na rozpoznane schorzenia i stan ich zaawansowania, I. W. jest częściowo niezdolny do pracy, w szczególności z uwagi na upośledzenie sprawności kończyny górnej prawej. Jednocześnie biegli kategorycznie wskazali okres niezdolności do 31 grudnia 2015 r. Należy zaznaczyć, że opinia biegłego podlega ocenie zgodnie z art. 233 k.p.c. na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów, jednak z uwagi na specyficzny charakter dowodu z opinii biegłego ocena ta jest o tyle ograniczona, że nie może wkraczać w zakres wymagający wiedzy specjalnej. Innymi słowy sąd nie może orzekać wbrew opinii biegłych sądowych, jeżeli ta jest logiczna i prawidłowo uzasadniona oraz w sposób kategoryczny wypowiada się co do zakreślonej tezy dowodowej. Niewątpliwie zdaniem Sądu Apelacyjnego biegli wyczerpująco, w opinii głównej i uzupełniającej odnieśli się do stanu zaawansowania schorzeń rozpoznanych u ubezpieczonego oraz określili jego

zdolność do świadczenia pracy przez pryzmat posiadanych kwalifikacji. Jednakże nie wypowiedzieli się co do istotnej okoliczności, tj. na czym polegała poprawa stanu klinicznego I. W., a więc kryterium, wpływającego na prawo do świadczenia rentowego, względnie jego wysokość.

W ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadniony był zatem argument o naruszeniu przez Sąd pierwszej instancji przepisów postępowania, bowiem ten orzekł przedwcześnie. Sąd Odwoławczy zatem, na podstawie art. 382 k.p.c., o dowód z uzupełniającej opinii biegłych sądowych: neurochirurga W. J., ortopedy H. M., neurologa T. P., rehabilitanta I. S. na okoliczność w czym przejawia się poprawa stanu zdrowia I. W. po dniu 30 czerwca 2014r., tj. po zakończeniu pobierania uprzednio przyznanej renty. Biegli podtrzymali w całości swoją opinię oraz wskazali, że poprawa stanu zdrowia ubezpieczonego przejawia się w ustąpieniu zespołu bólowego kręgosłupa.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, z powyższego wynika, że mimo wyżej wskazanego uchybienia, rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego było prawidłowe. Należy podkreślić zarazem, że choć w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszone zostały normy prawa procesowego to nie były to naruszenia prowadzące do wadliwości całego postępowania, bowiem błędy proceduralne mogły zostać naprawione na etapie postępowania apelacyjnego, co też w niniejszej sprawie nastąpiło.

Sąd Apelacyjny uznał sporządzoną opinię za logiczną i prawidłowo uzasadnioną oraz kompleksowo oceniającą stan zdrowia ubezpieczonego w kontekście jego zdolności do pracy oraz ram czasowych orzeczonej częściowej niezdolności. W ocenie Sądu Odwoławczego, uzupełniająca opinia wszystkich biegłych w całości wyczerpała postawioną tezę dowodową. W konsekwencji nie zachodziła potrzeba dalszego uzupełniania postępowania dowodowego.

W odniesieniu do zarzutu wobec rozstrzygnięcia o kosztach Sąd Apelacyjny zaznacza, że w istocie decyzja organu rentowego była prawidłowa, zaś Sąd Okręgowy uznał racje ubezpieczonego jedynie w minimalnym zakresie. Różnica polegała jedynie na przyjętym okresie, na jaki orzeczono częściową niezdolność do pracy. Nie można zatem było w niniejszej sprawie mówić o stronie, która w sposób jednoznaczny przegrałaby spór. Dodatkowo za uwzględnieniem odwołania ubezpieczonego przemawiał stan jego zdrowia w kontekście możliwości świadczenia pracy, a nie trafność jego argumentacji. Ta okoliczność dodatkowo przemawia za faktem, że w niniejszej sprawie zachodził szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w art. 102 k.p.c.

Z powyższych przyczyn, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego jako niezasadną (punkt 1).

SSA Anna Polak SSA Beata Górka SSO del. Małgorzata Czerwińska